

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-657/17-J

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola speciální a Praktická škola Černovice
Sídlo	Dobešovská 1, 394 94 Černovice
E-mail právnické osoby	info@zss-cernovice.cz
IČ	70 842 612
Identifikátor	600 022 501
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. František Vránek
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Místo inspekční činnosti	Dobešovská 1, 394 94 Černovice
Termín inspekční činnosti	10. – 12. 5. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti je v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a to podle příslušných školních vzdělávacích programů,

písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy.

Hodnocení a kontrola podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání žáků v oblastech vymezených vybranými specifickými úkoly Plánu hlavních úkolů České školní inspekce (Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků středního odborného vzdělávání, Vzdělávání

žáků umístěných v domovech pro osoby se zdravotním postižením, Společné vzdělávání a Efektivita primárně preventivních aktivit škol s cílem minimalizace rizik spojených s výskytem rizikového chování) podle § 174 odst. 2 písm. a) školského zákona.

Charakteristika

Základní škola speciální a Praktická škola Černovice (dále jen „škola“) vykonává v souladu se zápisem ve školském rejstříku činnost základní školy, střední školy a školní družiny. Žáci základní školy (k 30. 9. 2016 jich bylo 34) se vzdělávají podle Školního vzdělávacího programu základní školy speciální. Ve střední škole se vzdělává 20 žáků v oborech vzdělání 78-62-C/01 Praktická škola jednoletá a 78-62-C/02 Praktická škola dvouletá. Pro oba obory má škola zpracované příslušné školní vzdělávací programy. Zájmové vzdělávání vychází ze Školního vzdělávacího programu pro školní družinu, je zde zapsáno 30 účastníků. Škola má také zpracovaný Školní vzdělávací program přípravného stupně základní školy speciální, podle kterého se vzdělávají 3 děti.

Škola je plně organizovaná. Nachází se v areálu Domova Kopretina Černovice (dále jen „domov“) umístěného v klidné části na okraji obce. Žáci školy jsou většinou obyvateli domova, menší část žáků denně dojíždí. Škola dlouhodobě zajišťuje komplexní péči zejména o žáky se středně těžkým a těžkým zdravotním postižením, o žáky s autismem a se souběžným postižením více vadami. Vzhledem ke zdravotnímu stavu stanovil ředitel školy 4 žákům vzdělávání na oddělení domova podle individuálního vzdělávacího plánu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy je zároveň ředitelem Domova Kopretina, ve škole pracuje na 0,2 úvazku. Velkou část kompetencí proto delegoval na svoji zástupkyni. Při řízení školy uplatňují oba dlouholeté řídicí zkušenosti a odbornou erudovanost. Podílejí se na kontrolní, hospitační a hodnotící činnosti, která je pravidelná a účelná. Škola má strategii svého rozvoje, jež je v souladu se záměry zřizovatele. Vedení školy se daří rozvíjet školu ve všech stanovených oblastech, stěžejním cílem je všestranný rozvoj osobnosti žáků, který jim umožní co možná nejširší orientaci v okolním světě, co nejvyšší míru jejich samostatnosti a zapojení do společenského života.

Všichni pedagogičtí pracovníci školy jsou odborně kvalifikovaní. Dále se vzdělávají v různých akreditovaných kurzech v oblastech autismu, alternativních komunikačních systémů, bazální stimulace, účastní se metodických seminářů zaměřených na nové trendy ve vzdělávání žáků s mentálním postižením apod. Znalosti a zkušenosti ze vzdělávání jsou předávány ostatním pedagogickým pracovníkům a jsou systematicky využívány.

Systém zajištění bezpečnosti ve škole je funkční. Bezpečnost a ochrana zdraví je upravena v řádech školy. Úrazy žáků jsou evidovány v knize úrazů, jejich počet je minimální, i když zajištění bezpečnosti některých žáků vyžaduje vzhledem k projevům plynoucím z jejich diagnóz značné úsilí všech pedagogických pracovníků.

Škola má velmi kvalitní materiální zázemí, které pravidelně obnovuje a doplňuje s cílem co nejvšestrannější podpory žáků. Je situována do několika budov. Prostory školy jsou bezbariérové. Všechny třídy jsou vybaveny dostatečným počtem pomůcek, audiovizuální technikou a prostředky informačních a komunikačních technologií (interaktivní tabule, počítače s dotykovou obrazovkou nebo iPady). Od minulé inspekce vznikla druhá relaxační místnost Snoezelen a velká trampolína. Pro imobilní žáky má škola k dispozici polohovací lůžko, rehabilitační vozík a další rehabilitační a kompenzační pomůcky. V areálu domova je

využívána také velká dílna na pracovní činnosti, skleníky a školní zahrada k pěstitelským činnostem a rehabilitační bazén.

Školní družina má k dispozici prostorové a materiální zázemí školy. Dále je využíván zejména areál zámecké obory a městského hřiště.

Vzdělávání žáků je zajištěno vícezdrojovým financováním. Finanční prostředky ze státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání jsou hlavním zdrojem příjmů. Jejich součástí jsou i prostředky rozvojových programů Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, které byly použity podle stanoveného účelu na zvýšení platů pracovníků regionálního školství a nákup kompenzačních pomůcek. Na úhradu provozních nákladů je určen příspěvek na provoz z rozpočtu zřizovatele. Škola zpracovává projekty za účelem získávání dalších finančních prostředků, které využívá ke zkvalitnění výuky. Nejrozsáhlejší byly dva projekty spolufinancované Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Výstupy těchto projektů byly mj. metodiky a pracovní listy pro sociální čtení, vzdělávání žáků s autismem, podpůrné terapie formou rukodělných činností (práci s pedigem, keramikou, drátkování, práci se dřevem, tkaní), zdravotní tělesnou výchovu, využití trampolíny a relaxačních místností Snoezelen. Přínosem pro školu jsou i sponzorské příspěvky finanční či věcné podoby.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Všichni žáci jsou do školy zařazeni na základě žádosti zákonných zástupců a doporučení školského poradenského zařízení. Přílohou žádosti je písemné poučení zákonných zástupců o organizaci vzdělávání ve škole a informace o dalších podstatných záležitostech týkajících se jejich dítěte.

Ve třídách složených z žáků více ročníků pracují zpravidla souběžně tři pedagogičtí pracovníci. Žáci jsou zařazováni do tříd tak, aby to vyhovovalo co nejlépe jejich speciálním vzdělávacím potřebám. Takto pojatá organizace vzdělávání je náročná na přípravu a spolupráci pedagogů, pro žáky je ale přínosná.

V převážné většině hodin základní školy speciální (navštíveny hodiny matematiky, pracovních činností, smyslové, hudební a zdravotní tělesné výchovy) byla zaznamenána výuka založená na znalosti specifík jednotlivých žáků. Používané metody byly zpravidla efektivní a respektovaly speciální vzdělávací potřeby žáků. Výuka žáků s poruchami autistického spektra byla důsledně strukturovaná, žáci pracovali ve třídě a individuálně s podporou pedagogického pracovníka. Z chování žáků bylo znát, že jim zavedený strukturovaný průběh hodin vyhovuje. Výkyvy v chování těchto žáků řešili vyučující citlivě, bez vlivu na průběh vyučování. K relaxaci a bazální stimulaci byla často využívána místnost Snoezelen. Ve výuce se využívají také alternativní i augmentativní formy komunikace, prostřednictvím piktogramů a názorných pomůcek.

Ve třídách panovalo klidné vstřícné prostředí, žáci v rámci svých možností spolupracovali, byli vedeni vhodnou formou k aktivitě všemi pedagogickými pracovníky zajišťujícími výuku. Hodiny působily velmi uspořádaně a promyšleně, značnou mírou byly využívány i rehabilitační pomůcky. Témata probíraná v hodinách žáci maximálně využijí ve svém praktickém životě. V práci pedagogických pracovníků byla patrna souhra a většinou se vhodně doplňovali. Žákům, kteří byli značně nesamostatní v oblasti sebeobsluhy, byla poskytnuta výrazná podpora a neustálý dohled.

Odborné vzdělávání v Praktické škole jednoleté se zaměřuje na rozvoj manuálních činností. V Praktické škole dvouleté je cílem rozvoj pracovních dovedností v oblasti přípravy pokrmů, pěstitelských a rukodělných činností.

V hospitovaných hodinách střední školy byl rovněž důsledně dodržován individuální přístup k žákům. Frontální výuka byla často kombinována se skupinovou prací. Výuka byla diferencovaná, vzdělávací metody byly většinou voleny s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků. V hodinách výchovy ke zdraví a rodinné výchově převažovala frontální výuka. Žáci projevovali zájem o probírané téma a většina z nich se aktivně zapojovala do diskuse. Ve sledovaných hodinách pěstitelských prací, matematiky a informační a komunikační technologie žáci pracovali s didaktickou technikou. V hodině matematiky byli žáci vedeni k samostatnosti při práci s kalkulačkou. Tato činnost vhodně rozvíjela schopnosti žáků, zároveň byli motivováni pochvalami a povzbuzeními. Rukodělné činnosti doprovázela uvolněná atmosféra a žáci se s chutí podíleli na výrobě produktů, jež měly být výstupem hodiny. Žáci byli rozděleni do dvou oddělených skupin. Výuku jedné skupiny samostatně zajišťovala asistentka pedagoga. Personální zajištění výuky tímto způsobem je porušením právního předpisu, neboť asistentka pedagoga neposkytovala podporu jinému pedagogickému pracovníkovi.

Kroužky, které mohou žáci v rámci školní družiny navštěvovat, jsou zdravotně tělesná výchova, pedig, šití, keramika, míčová masáž, bazální stimulace a bazén. Rovněž zde funguje kroužek PAMPAM, kde si žáci připravují divadelní představení, recitační pásma atd. Nabízené kroužky navazují na školní vzdělávací program a vhodně doplňují ve škole uplatňovanou koncepci všestranné péče o žáky. Kroužky jsou poskytovány bezplatně.

Školní družina spolupracuje s družinou místní základní školy a s Domovem důchodců Proseč u Pacova. Během školního roku 2016/2017 probíhaly ve školní družině projektové týdny, které byly vždy tematicky spojeny s ročním obdobím.

Ve sledované hodině keramiky účastníci zájmového vzdělávání pracovali v přátelské atmosféře, která byla doplňována rozhovorem s paní vychovatelkou. Účastníkům byl věnován individuální přístup. Každý pracoval samostatně na vlastním výrobku. V případě potřeby neváhali požádat vychovatelku o pomoc.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola systematicky zjišťuje objektivní informace o kvalitě svého vzdělávání. Vedle základního zařazení žáků do vzdělávacích programů podle doporučení poradenského zařízení se věnují třídní učitelé velmi podrobné speciálně pedagogické diagnostice, na jejímž základě jsou žákům vypracovány individuální vzdělávací plány respektující nejen druh, typ a stupeň postižení, ale také vývojovou úroveň a psychologický stav žáka. Programy jsou pravidelně měsíčně vyhodnocovány a na základě výsledků jsou stanoveny další vzdělávací postupy. Díky cílevědomé práci s žáky vykazuje většina žáků pokroky vedoucí ke zkvalitnění jejich života. V letošním školním roce se na základě pravidelných konzultací s fyzioterapeutkou a systematické práce ve výuce podařilo naučit chodit žáka, který byl dosud imobilní.

Dalším podkladem pro hodnocení žáků jsou žakovská portfolia, která slouží rovněž k sebehodnocení žáků. Žáci jsou v průběhu vzdělávání i na vysvědčení hodnoceni slovně. Slovní hodnocení plní rovněž funkci motivační, povzbuzující a je srozumitelné jak pro žáky, tak pro jejich zákonné zástupce a ostatní pedagogické a zdravotnické pracovníky, kteří s nimi pracují v domově. Domov je nejvýznamnějším partnerem školy. Konají se zde divadelní představení, případně domov zajišťuje dopravu na exkurze či výlety, pokud není využita veřejná doprava. Další významná spolupráce je navázána s výše zmíněným domovem důchodců. Žáci nepravidelně docházejí do chovatelského kroužku, který pořádá Pionýr Černovice. Své práce žáci prezentují na různých akcích a výstavách.

Škola sama uskutečňuje program poradenských služeb ve škole, který je založen na analýze potřeb školy a jeho pravidelném vyhodnocování. Díky úzké spolupráci všech aktérů vzdělávání se ve škole projevy rizikového chování téměř nevyskytují.

K hodnocení činnosti školy slouží výroční zpráva. Vedle toho se škola systematicky a kvalitně věnuje vyhodnocování vzdělávacího procesu a jednotlivých akcí v průběhu školního roku. Aktuální informace jsou zveřejňovány pravidelně prostřednictvím školního zpravodaje, webových a facebookových stránek s vysokou vypovídací hodnotou.

Absolventi základní školy speciální, jimž to zdravotní stav dovolí, pokračují ve vzdělávání v praktické škole. Absolventi střední školy nacházejí pracovní uplatnění v domově. Jedná se většinou o úklidové a zahradnické práce. Případně jsou zaměstnáni v chráněné dílně, kde se podílejí na rukodělných činnostech.

Závěry

Hodnocení vývoje

- škola dlouhodobě poskytuje všestrannou péči o žáky se zdravotním postižením
- pokračuje v trendu budování kvalitního materiálního zázemí, využívá financování z více zdrojů

Silné stránky

- vzdělávací metody byly většinou voleny vhodně s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků, výuka byla diferencovaná
- ve výuce panovalo příznivé podněcující prostředí, žáci v rámci svých možností spolupracovali a byli vhodně vedeni k aktivitě
- pedagogové pravidelně vyhodnocují vzdělávací výsledky žáků a přijímají následná opatření
- vyhodnocování jednotlivých akcí v průběhu školního roku má vysokou vypovídající hodnotu
- kroužky nabízené ve školní družině vhodně doplňují ve škole uplatňovanou koncepci všestranného rozvoje žáků

Slabé stránky

- výuku praktických činností na střední škole zajišťuje samostatně asistentka pedagoga

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- výuku praktických činností na střední škole zajistit odpovídajícím pedagogickým pracovníkem

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ze dne 17. 6. 2003, včetně dodatků a příloh
2. Koncepce rozvoje školy 2015 - 2018 ze dne 19. 2. 2015
3. Výpis z rejstříku škol ze dne 5. 5. 2017
4. Jmenování ředitele na vedoucí pracovní místo ze dne 9. 5. 2012
5. Pracovní výkazy ředitele školy

6. Školní vzdělávací program pro přípravný stupeň „Ruku v ruce s kamarády poznáváme svět“ ze dne 1. 9. 2011
7. Školní vzdělávací program pro základní školu speciální „Ruku v ruce s kamarády poznáváme svět“ ze dne 1. 9. 2010
8. Školní vzdělávací program pro Praktickou školu jednoletou „Chceme poznat a umět víc“ ze dne 1. 9. 2013
9. Školní vzdělávací program pro Praktickou školu dvouletou „Chceme poznat a umět víc“ ze dne 1. 9. 2014
10. Školní vzdělávací program pro školní družinu „Ruku v ruce s kamarády poznáváme svět“ aktualizován ke dni 12. 5. 2017
11. Rozdělení žáků do tříd ve školním roce 2016/2017
12. Personální dokumentace
13. Ukázky žákovských prací, žákovská portfolia
14. Výroční zpráva o činnosti ve školním roce 2015/2016 ze dne 23. 9. 2016
15. Vnitřní řád školní družiny aktualizován ke dni 12. 5. 2017
16. Školní řád ze dne 1. 9. 2015
17. Rozvrhy hodin ze školního roku 2016/2017
18. Školní matrika vedená v elektronické a tištěné podobě
19. Třídní knihy za školní rok 2015/2016
20. Zápisní lístky do školní družiny pro školní rok 2016/2017
21. Výchovně vzdělávací plán školní družiny 2016/2017 ze dne 1. 9. 2016
22. Přehled výchovně vzdělávací práce ze dne 5. 9. 2016
23. Schválení dokumentů školy ze dne 13. 9. 2016
24. Kniha úrazů ve školním roce 2016/2017
25. Protokol o zařazení majetku do používání v období 1. 1. 2014 - 30. 4. 2017
26. Záznam o školení zaměstnanců na úseku bezpečnosti práce ze dne 30. 8. 2016
27. Zápisy z pedagogických rad od školního roku 2015/2016
28. Organizační řád ze dne 2. 10. 2007
29. Výkaz zisku a ztráty ke dni 31. 12. 2016
30. Webové stránky školy

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, již se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Eva Kořínková, školní inspektorka

Mgr. Eva Kořínková, v. r.

Mgr. Andrea Zadinová, školní inspektorka

Mgr. Andrea Zadinová, v. r.

Mgr. Jitka Palcová, speciální pedagog

Mgr. Jitka Palcová, v. r.

V Havlíčkově Brodě 8. 6. 2017

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. František Vránek, ředitel školy

Ing. František Vránek, v. r.

V Černovicích 9. 6. 2017